

Basilica, ac Stella supra tectum visis, ut ex aliis tradit dictus eruditissimus Ferrarius l. c. in fine.

(115. Viqueriae autem nihilominus recitantur sequentes Orationes mihi illinc fideliter transmissae, una cum pia ipsius Sancti Imagine impressa, et inscriptione adjecta.

Oratio S. Bovi Conf. 22. Maii.

« Propitiare nobis, quæsumus, Domine, tamulis tuis per hujus Sancti gloriosi Confessoris tui Bovi, qui in præsentis requiescit Ecclesia, merita gloriosa, ut ejus pia intercessione ab omnibus semper protegatur adversis. Per Dominum, etc. »

Alia Oratio ejusdem.

« Deus qui in præclara S. Bovi Confessoris tui inventione præfulgidam de Cœlis stellam visibiliter radiare fecisti, ut ipsum in S. Apollinaris Ecclesia vere requiescere demonstrares: concede propitius, ut quod a Te suppliciter petimus, ejus pia nobis intercessione donetur. Per Dominum, etc. »

Inscriptio vero supradictæ ipsius Sancti Imagini adjecta, hæc est:

« Imagini di S. Bovo Confessore, e Protettore dell' Insigne Luogo di Voghera, e difensore delli Armenti, una Reliquia del quale è con ogni riverenza collocata nella Chiesa de' Padri Cappuccini del detto Luogo, quale divotamente viene da Popoli adorata, e tale Immagine è dedicata alla gloria di Dio, ed al merito dello stesso Santo, che ci preservi li bestiami, ed armenti, e ci difenda da ogni male. »

Can. Graminea scul. super. lic. 1717.

SUPPLEMENTA AUCTORIS.

(116. Festi dies in pietatis operibus, non in negotiis sæcularibus sunt transigendi. Benedictus XIV. tom. 1. Constit. 144. incip. *Ab eo tempore* § 17. (117. Festi dies non sunt omnes æque solemnes. Idem *ibid.* § 7. (118. Festorum dierum observantia arctiori præcepto fuit in lege veteri injuncta, quam nunc in Ecclesiasticis legibus. (119. Idem *ibid.* § 10. Festis diebus prohibentur mercatus rerum venalium. (120. Nundinae vero tolerantur sub certis conditionibus, nempe ut ipsis diebus Festis tempore nundinarum occurrentibus apothecæ claudantur, et Religioni ac pietati opera detur. Idem *ibid.* et Constitut. 105. incip. *Paternæ Caritatis*, (121. in qua ut in Civitate Senogalliensi tempore nundinarum diebus Festis de præcepto a servilibus operibus abstinenceatur, prorogatur tempus ad dictas nundinas per alios quinque dies peragendas. (122. In Diœcesi, ubi adest consuetudo exercendi artem barbitonsoriam, etiam die festo, permitti potest; sed tantummodo delictis diebus, non vero omnibus. Benedict. XIV. *Institut. Eccl.* 43. per tot. Opus est tamen servile, nec nisi ex consuetudine tollerandum; *ibid.* § 2. (123. Opera servilia diebus festis prohibentur, ne ruralibus quidem exceptis. Conceduntur tamen, si urgeat vera et non affectata necessitas. Affectata vero illa diceretur in qua opera, quæ diebus præcedentibus fieri possent, ad diem sanctum transferrentur. Petenda est tamen a Superiore facultas, si quid insurgat necessitatis. Hanc vero facultatem dare solet Episcopus Parochis ruralibus in ordine ad opera agrestia, qualia se haberent oneratio playgroundum, collectio frugum et fructuum, herbam secare, colligere fenum, quando periculum imminet veræ tempestatis, vel quando die sequenti transferenda sunt in Civitatem, nec posset commode id differri. *Institut. Eccl.* 55. § 33. et seqq.

Molitores non possunt molitioni incumbere, etiamsi molendinum aqua, vel vento, seu jumentis volvatur; non possunt, inquam, seclusa consuetudine, vel necessitate: quæ necessitas si adsit, in Diœcesi Bononiensi facultas non a Parocho, sed ab Archiepiscopo conceditur, *ibid.* § 27.

(124. Piscatio inter opera servilia, die festo vetita, referenda est; si tamen necessitas urgeat piscandi, eo quod statis anni diebus fiat transitus piscium, quo elapso temporis articulo piscatio eorum nulla fieret; tunc pauperioribus piscatoribus datum est, ut operi illi incumbere possint, dummodo id non præstent die Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Paschatis, Ascensionis, Pentecostes, et Corporis Christi, juxta ac olim concessum fuit Trevirensibus ab Alexandro III. de Synodo Diœc. lib. 13. cap. 18. § 10. nov. edit.

(125. Festi dies in Ecclesiis non Parochialibus ita sunt celebrandi, ut non avertatur populus ab Ecclesia Parochiali. Idem Constitut. 42. incipien. *Etsi minime* § 15. (126. Festi dies Ecclesiæ Latinæ observari debent a Græcis degentibus in Italia, et insulis adjacentibus. Idem Constitut. 57. incip. *Et si Pastoralis* § 9. (127. Festorum dierum distributio per annum juxta Calendarium Gregorianum ab Italo-Græcis est servanda. Idem *ibid.*

(128. Festorum dierum imminutio communiter expetita; absque Episcoporum consensu a Pontifice declaratur non statuenda. Idem in cit. Constitut. *Ab eo tempore* § 15. (129. Festorum dierum reductio conceditur pro nonnullis Diœcesibus Hispaniæ. Idem Constitut. 62. incip. *Cum sicut*. (130. Festorum dierum reductio conceditur pro Diœcesi Niciensi cum conditionibus opportunis adhuc in ipsis Sacrum audiendi. Idem Constitut. 128. incip. *Inter sollicitas*. (131. Festi dies æstivis mensibus occurrentes infra hebdomadas, ad dies Dominicis transferuntur pro nonnullis locis Regni Poloniæ ob agriculturæ necessitatem. Idem Constitut. 138. incip. *Nuper*. Excepto Festo assumptionis B. M. V. Idem *ibid.* Et nihil immutato quoad ordinem Divinorum Officiorum. Idem *ibid.*

(132. Festorum dierum imminutio ab Urbano VIII. olim facta assignatur a Benedicto XIII. tom. 2. Constitut. 63. incip. *Non multi menses*. (133. Nova eorundem imminutio a multis Episcopis, aliisque gravibus viris optatur. Idem *ibid.* (134. Pontifex

decreturus sine consilio, rationes in utramque partem colligit, et varios illius exsequendæ modos demonstrat in peculiari dissertatione, quæ per Ecclesias fuit transmissa. Idem *ibid.* (135. Acceptis quadraginta diversi Ordinis Consultorum sententiis, ex consensione majoris partis nihil generaliter præcipere statuit, sed peculiarem Episcoporum instantiam expectare. Idem *ibid.*

(136. Modum vero illum sibi servandum proponit, quem Terraconensis, Concilii Patres excogitarunt, ipsisque petentibus Benedictus XIII. approbavit; Ut scilicet firmum remaneat præceptum audiendi Missam, sed liceat in aliquibus Festis opera servilia exercere. Idem *ibid.* (137. Dissentiones inter doctos viros diversa sentientes exortæ cum in Ecclesiasticæ pacis perturbationem vergeant, a Pontifice sedantur, interdicta scriptorum quorumcumque publicatione super hujusmodi reductionis negotio sub gravissimis pœnis ac Censuris Papæ reservatis, ne quis in posterum libros, scripturas, vel alia opera quæcumque audeat typis imprimere, seu aliter in lucem edere, in quibus de imminutione dierum Festorum de præcepto, sive pro ea, sive contra eam, agatur. Idem *ibid.*

(138. Festorum aliquot dierum observantia in Regno Siciliæ citra Pharum, et in Diœcesibus Messanensi et Panormitana reductur juxta methodum supra expositam. Idem tom. 2. Const. 65. incip. *Cum sicut quadam*. (139. Festis diebus personatos incedere fideles in universa ditione Ecclesiastica prohibetur. Idem Constitut. 45. incip. *Inter cætera*. Item circumforanei saltatores, scurriones, et hujusmodi saltem matutinis horis, et ante expleta Officia Vespertina populum detinere vetantur. Idem *ibid.*

(140. Hic juvat adducere Catalogum italico idiomate impressum de Vescovi, e Diœcesi, che sinora, cioè sino all' anno 1748. hanno ricercata, ed eseguita la facoltà di sminuire le Feste di precetto, quanto sia per potere attendere alle opere servili.

decreturus sine consilio, rationes in utramque partem colligit, et varios illius exsequendæ modos demonstrat in peculiari dissertatione, quæ per Ecclesias fuit transmissa. Idem *ibid.* (135. Acceptis quadraginta diversi Ordinis Consultorum sententiis, ex consensione majoris partis nihil generaliter præcipere statuit, sed peculiarem Episcoporum instantiam expectare. Idem *ibid.*

(136. Modum vero illum sibi servandum proponit, quem Terraconensis, Concilii Patres excogitarunt, ipsisque petentibus Benedictus XIII. approbavit; Ut scilicet firmum remaneat præceptum audiendi Missam, sed liceat in aliquibus Festis opera servilia exercere. Idem *ibid.* (137. Dissentiones inter doctos viros diversa sentientes exortæ cum in Ecclesiasticæ pacis perturbationem vergeant, a Pontifice sedantur, interdicta scriptorum quorumcumque publicatione super hujusmodi reductionis negotio sub gravissimis pœnis ac Censuris Papæ reservatis, ne quis in posterum libros, scripturas, vel alia opera quæcumque audeat typis imprimere, seu aliter in lucem edere, in quibus de imminutione dierum Festorum de præcepto, sive pro ea, sive contra eam, agatur. Idem *ibid.*

(138. Festorum aliquot dierum observantia in Regno Siciliæ citra Pharum, et in Diœcesibus Messanensi et Panormitana reductur juxta methodum supra expositam. Idem tom. 2. Const. 65. incip. *Cum sicut quadam*. (139. Festis diebus personatos incedere fideles in universa ditione Ecclesiastica prohibetur. Idem Constitut. 45. incip. *Inter cætera*. Item circumforanei saltatores, scurriones, et hujusmodi saltem matutinis horis, et ante expleta Officia Vespertina populum detinere vetantur. Idem *ibid.*

(140. Hic juvat adducere Catalogum italico idiomate impressum de Vescovi, e Diœcesi, che sinora, cioè sino all' anno 1748. hanno ricercata, ed eseguita la facoltà di sminuire le Feste di precetto, quanto sia per potere attendere alle opere servili.

NE REGNI DELLE SPAGNE.

Le Città e Diocesi

Di Ceuta.	Di Mondognedo.
Di Siviglia.	Di Malaga.

PER ISTANZE FATTE DAL FU RE CATTOLICO FILIPPO V.

Le Città e Diocesi

Di Vagliadolid.	Di Calahorra.
Di Salamanca.	Di Olivares.
Di Jaen.	

Le Città e Diocesi

Di Compostella.	Di Tui.
Di Plasenzia.	

Le Città e Diocesi

Di Guadix.	Di Balbastro.
Di Huesca.	Di Tarazona.
Di Tervel.	

FERRAR. III.

Le Città e Diocesi

Di Saragozza.	Di Oviedo.
Di Pamplona	Di Tudella, e Villa
Di Albarazin.	di Fiteto Nullius
Di Jacca.	

La Città e Diocesi di Cadice.

Alcune Università della Diocesi di Badajoz.

IN FIANDRA.

La Città e Diocesi d'Ipri.

IN SARDEGNA.

La Città e Diocesi di Cagliari.

IN POLONIA.

Le Città e Diocesi

Di Cracovia.	Di Posnania.
Di Vilna.	Di Uladislavia.

IN GERMANIA.

Le Città e Diocesi

Di Liegi.	Di Basilea.
-----------	-------------

IN SICILIA.

Le Città e Diocesi

Di Siracusa.	Di Girgenti.
Di Patti.	Di Cefalù.

NELLO STATO ECCLESIASTICO.

Le Città e Diocesi

Di Fermo.	Di Ferentino.
D'Ascoli.	Di Sezza.
Di Montalto.	Di Terracina.
Di Ripa Transona.	Di Piperno.

IN TOSCANA.

Le Città e Diocesi

Di Pienza.	Di Chiusi.
Di Massa di Siena.	Di Grosseto.
Di Montalcino.	Di Soana.

NEL CONTADO DI NIZZA.

La Città e Diocesi di Nizza.

Sic expresse in fine Libri *Raccolta di Scritture*, sub dat. In Lucca 1748.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

Quatuor potissimum hic sunt discutienda. I. Quis possit indicare dies festos? II. Quid importet observatio dierum Festorum? III. Quis possit dispensare super observatione dierum festorum? IV. Quis animadvertere possit in Violatores dierum Festorum?

(141. Ad primum quod attinet, Potestati sæculari jus haud est indicendi hos, de quibus agimus, dies festos; Capon. discpt. 208. num. 25. Cortiad. decis. 171. num. 8 et sequent. Jus hoc est Summi Pontificis in toto Orbe, et Episcopi in sua Diœcesi. Non ignoro quod sunt, qui autumant, Episcopum post Constitutionem Urbani VIII. haud posse amplius dies festos indicare; Capon. dict. discpt. 208. num. 36. Ventriglia in *Prax. Jur. Eccles.* part. 1. adnot. 16. § 1. n. 3.

Señ posse alii, et quidem rectius, sentiunt « quum (ut ait Romaguer. *ad Synodal. Gerunden.* lib. 2. tit. 1. c. 1. num. 11.) textualiter in ea solum legatur admonitio facta Episcopis, ut se absterneant publicare novas festiuitates ultra in dicta Constitutione præscriptas, non autem clausula aliqua facultatem eis de iure competentem abdicans. » Confer. etiam Gonzal. in cap. final. num. 17 *De feriis.*

Debet vero Episcopus dies festos indicare, cum consensu Cleri. An item adhibere debeat consensum Populi, controversia est. Adhibere utique debere de iure, vigore mox dicti cap. final. *de Feriis*, nequaquam vero de consuetudine, quæ jus in hac parte abrogavit, tenent Romaguer. ubi supra num. 12. Fagnan. in cit. cap. final. num. 31. et sequent. *de Feriis.* Zypæus in *nov. Jur. pontific.* tit. *de Feriis*, n. 3. Cortiad. dict. decis. 171. num. 16.

Hinc autem patet quid sentiendum sit de propositione illa generali ab Auctore n. 10. his verbis firmata: « Festa de præcepto servanda institui non possunt invito Populo. » Si enim intellexit Auctor de diebus festis indictis a Summo Pontifice, manifesto erravit, quum Summus Pontifex adhibere haud teneatur consensum Populi. Sin autem de diebus festis intellexit ab Episcopo indictis, improbari nequit, quum sint et hodie qui sentiant, teneri Episcopum adhibere consensum Populi.

Tametsi autem Potestas sæcularis indicare haud valeat dies festos, potest tamen dies festos a Summo Pontifice, vel Episcopo indictos munire adjectione pœnas; Fagnan. in cap. *Conquestus* n. 72. *de Feriis.* Pignatell. consult. *Canon.* tom. 1. consult. 8. num. 2. Bellet. *disquisit. Cleric.* tit. *de fav. Cler. real.* § 5, num. 101. Barbos. *de offic. et potestat. Episcop.* allegat. 105. num. 42.

(142. Quod concernit secundum, duo observantia festorum importat præcepta: al-

SUMMARIUM.

ARTICULUS I. — *Feudum quoad ea quæ concernunt ejus Originem, Naturam et Divisionem.*

1. Feudum, unde originem habeat et trahat controversatur inter Doctores. — 2. Probabilius originem trahit a Longobardis. — 3. Feudi nomen derivatur a fide, seu fidelitate. — 4. Feudum definitur. — 5. Exponuntur singulæ particulæ definitionis, usque ad n. 9. — 10. Feudum dividitur primo in Feudum proprium, et improprium, et quid sit utrumque. — 11. In dubio omne Feudum præsumitur proprium. — 12. Secundo, dividitur Feudum in Regale, et non Regale, et quid sit. — 13. Tertio, dividitur Feudum in Nobile, et Ignobile, et quid sit utrumque. — 14. Quarto, dividitur Feudum in Ligium, et non Ligium, et quid sit Feudum Ligium, et unde derivatur nomen *Ligium*. — 15. Non potest quis a duobus Dominis distinctis, seu Regibus Feuda Ligia accipere. — 16. Feuda Ligia non nisi a Supremis Principibus Superiorem non agnoscentibus dari possunt. — 17. Feudum non Ligium quid sit. — 18. Quinto, dividitur Feudum in Ecclesiasticum, et Sæculare, seu Laicale, et quid sit utrumque. — 19. Episcopi, et alii Clerici habentes Feudum Sæculare, seu Laicale in causa Feudali subijciuntur Domino Sæculari. — 20. Sexto, dividitur Feudum in

terum *affirmativum* audiendi Missam, *negativum* alterum cessandi ab operibus servilibus. Plures circa utrumque hoc præceptum occurrunt quæstiones. De piscatione præsertim disputatur, an ea veniat sub præcepto negativo? Vide, si lubet, Romaguer. *ad Synodal. Gerund.* lib. 2. tit. 1. cap. 5. per tot.

(143. Quoad tertium, solius superioris Ecclesiastici est dispensare super observatione dierum festorum. Potestati sæculari minime est jus hoc; Pignatell. *Consult. Canon.* tom. 1. consult. 8. num. 3. Pilaja *Decis. Canon.* lib. 1. decis. 7. num. 98. An autem dicta dispensatio gratis, et quibus in casibus concedi debeat, tradunt Capon. discept. 211. et Rursus discept. 212. utrobique fere per tot. Barbos. *de Paroch.* cap. 16. per tot.

(144. Restat, ut de quarto et ultimo dissertatur. Porro separandi sunt ii, qui ratione personæ subjecti sunt Episcopo: nam hos punire non potest nisi ipse Episcopus ob violationem dierum festorum. Quoad vero cæteros, locum esse præventioni inter Judicem Ecclesiasticum aut sæcularem post Constitutionem Sancti Pii V. tenent Capon. discept. 208. num. 27. Tondut. *de Præcept.* part. 2. cap. 29. num. 38. et seq. Nicol. *Lucubrat. Canon.* lib. 2. tit. 9. num. 6. Romaguer. *ad Synod. Gerund.* lib. 2. tit. 1. cap. 1. n. 21. qui num. 22. subdit: « Non tamen si ab Episcopo, aut alio ad quem spectat, verbo, aut scriptis sit data licentia laborandi in talibus diebus, nam tali casu non possunt Potestates sæculares eos punire, etiam si non exhibeantur tales licentiæ. »

Verum si violatio versetur circa præceptum non *negativum*, sed *affirmativum*, congruentius videtur, ut procedat unus Judex Ecclesiasticus, non item Judex sæcularis; Rousseaud de la Combe in sua *Jurisprudentia Canonica*, verb. *Festi dies*, num. 7.

FEUDUM.

Novum, et antiquum, et quid sit utrumque. — 21. Septimo, dividitur Feudum in Hæreditarium, et in Feudum Familiæ, seu ex pacto, et providentia, et quid sit utrumque. — 22. Octavo, dividitur Feudum in Masculinum, et femineum, et quid sit utrumque. — 23. Alii dicunt etiam illud Feudum esse femineum, in quo ex speciali Investitura femina succedere possunt, etsi primitus collatum sit Masculo. — 24. In utroque tali Feudo femineo femina nequeunt succedere, nisi masculis deficientibus. — 25. Nono, dividitur Feudum in Francum, et non Francum, et quid sit utrumque. — 26. Decimo dividitur Feudum in Reale, et Personale, et quid sit utrumque. — 27. Feudum Personale aliud dicitur de Camera, et quid sit. — 28. Aliud dicitur de Cavena, et quid sit. — 29. Cavena quid sit. — 30. Aliud est *Guardiæ*, et quid sit. — 31. Aliud est *Gastaldie*, et quid sit. — 32. Aliud est *Soldatiæ*, et quid sit. — 33. Cuncta dicta Feuda Personalia dicuntur tantum improprie Feuda. — 34. 35. Quid sit Feudum Ecclesiasticum in sensu stricto. — 36. De ejus origine et occasionibus. — 37. 39. An in dubio proprium vel improprium censi debeat. — 40. An subsit juri communi feudali.

ARTICULUS II. — *Quoad ea quæ concernunt illos, qui dare, accipere et succedere possunt in Feudum.*

1. In Feudum dare possunt omnes, et soli rerum

suarum administrationem habentes. — 2. Etiam Plebei, et Femina dare possunt in Feudum bona sua allodialia. — 3. Episcopi, Abbates, ac cæteri Prælati, et Superiores Ecclesiastici, adhibitis requisitis Juris solemnitatibus, possunt in novum Feudum concedere bona Ecclesiæ. — 4. Imo Ecclesiarum Prælati possunt etiam sine Juris solemnitatibus in Feudum concedere bona Ecclesiastica ab antiquo in Feudum dari solita. — 5. Etiam minor potest Antiquum Feudum concedere, licet non possit Novum. — 6. Papa noviter assumptus in Summo Pontificem debet promittere, et jurare de non infeudandis Civitatibus, Oppidis, et locis S. R. E., et post Coronationem debet suis litteris confirmare. — 7. Hujusmodi infeudationes consulentes, easque Summo Pontifici per se, vel alium insinuantes, vel suadentes Excommunicationis pœnam, confiscationis honorum, et privationis Dignitatum ac Beneficiorum eo ipso incurrunt. — 8. Cardinales in assumptione pilei, et Sede Vacante in Conclavi jurare debent Constitutionem S. Pii observare, eique non contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, nec absolutionem a juramento petere, nec oblatam, aut concessam acceptare. — 9. Civitates, Oppida, Loca Romanæ Ecclesiæ etiam infeudari, seu alienari solita ad Sedem Apostolicam quomodolibet devoluta, et pro tempore devolvenda, eo ipso Camera Apostolicæ absque alia declaratione incorporata censentur. — 10. Et etiam antequam devolvantur, non obstante declaratione contraria Gregorii XIV. prout ex post statuit Innocentius XI. — 11. Dictam Bullam S. Pii V. declarationem ab Innocentio IX. confirmavit, et innovavit sequæ servaturum promisit, ac juravit Clemens VIII. et declarationem Gregorii XIV. revocavit, et annullavit, quod et fecerunt alii Pontifices successores, ut patet ex Regula 64 Cancellariæ. — 12. Stantibus supradictis, clarum est hodie Papæ non licere quemquam investire de Feudo non aperto. — 13. Feudum accipere potest quilibet, qui nominatim non reperitur prohibitus. — 14. Feudum accipere potest Femina. — 15. Etiam Minorennis et Pupillus. — 16. Etiam Superior potest accipere Feudum ab inferiore. — 17. Etiam Clerici Feuda accipere possunt. — 18. Succedunt in Feudis primo loco descendentes Filii, et Nepotes. — 19. Filii succedunt in capita equaliter, et Nepotes in stirpes. — 20. Filii æqualiter succedunt, quamvis sint ex diverso Matrimonio. — 21. In Feudis individuis solus Primogenitus succedit, cujus filius tamquam nepos Patris præfertur secundo genito. — 22. Filii adoptivi non succedunt in Feudis. — 23. Nec succedunt filii illegitimi, quamvis legitimi, nisi forsitan per subsequens Matrimonium legitimentur. — 24. Immo succedere possunt etiam legitimi per rescriptum Principis, si Princeps specialiter ad similem successionem eos legitimat. — 25. Quintimo filii quoque etiam juste ex hæredati, in Feudo succedunt, nisi Feudum dependeat ab hæreditate. — 26. Ascendentes regulariter in Feudo non succedunt. — 27. Dantur varii casus, in quibus ascendentes succedunt. — 28. Deficientibus descendentibus, regulariter succedunt Collaterales Agnati, tam consanguinei quam Germani, non item Cognati. — 29. Deficientibus descendentibus, et fratribus, succedunt nepotes ex fratribus in capita, non in stirpem. — 30. Deficientibus etiam nepotibus ex fratre, succedunt agnati illi, qui ex linea Defuncti Vassalli descendunt, quamvis adsint alii proximiores primo acquirenti ex alia linea venientes. — 31. Tam descendentes, quam agnati collaterales succedunt in infinitum. — 32. Quæ hæcenus de successione Collateralium dicta sunt, intelligi debent de solis Feudis antiquis. — 33. Clerici, et Religiosi in Feudis propriis servitium personale inconveniens statui indispensabilem requirunt succedere non possunt, imò prius habita dimittere debent. — 34. Clerici, et Religiosi succedere possunt in Feudis propriis, si sint annexa Dignitatibus Ecclesiasticæ, aut in vi Inves-

tituræ, statuti, vel consuetudinis id eis comperat. — 35. Clerici et Religiosi succedere possunt in Feudis Francis, hæreditariis, femineis et in aliis impropriis. — 36. In prædictis Feudis succedit etiam Monasterium bonorum capax loco sui Religiosi professi. — 37. Solummodo tamen quandiu talis Religiosus vivit, quo mortuo, transit ad alios agnatos proximios, vel agnatis deficientibus, ad Dominum. — 38. Nisi sit Feudum perfecte hæreditarium, in quo non minus Monasterium, ac alii hæredes perpetuo succedere possunt. — 39. In Feudis Regalibus Monasterium loco professi non succedit. — 40. Succedit tamen in Oppidis et Castris Jurisdictionem habentibus. — 41. Femina et descendentes ab eis etiam masculi regulariter in Feudis non succedunt. — 42. Succedunt tamen in Feudis Femineis, vel ubi vi specialis pacti etiam feminis succedere licet. — 43. Dummodo tamen nullus masculus exstet. — 44. Femina in Feudo investita non repellitur a masculo postea nato. — 45. Nisi tamen hic masculus tempore Investituræ jam fuerit in utero Matris. — 46. Olim nulla debetur in Feudis successio; at postea fuit moribus et legibus introducta, et successive magis extensa. — 47. De Feudorum Ecclesiasticorum Constitutione, *Remissive*. — 48 ad 49. De infeudatione ex allodialibus laicorum rebus.

ARTICULUS III. — *Feudum quoad ea quæ concernunt modos, quibus acquiritur, causas, ob quas amittitur, et Jura, ac obligationes, quas ratione ipsius habent tam Dominus, quam Vassallus.*

1. Quibus potissimum modis Feudum accipi potest. — 2. Per pactum quid intelligatur. — 3. Investitura quid sit. — 4. Investitura alia propria, alia impropria. — 5. Investituræ necessitas. — 6. Sufficit impropria. — 7. Investitura potest per alium, tam dari, quam accipi. — 8. Feudum acquiritur etiam præscriptione triginta annorum. — 9. Ad sic autem præscribendum contra Ecclesiam, vel alia loca requiritur spatium quadraginta annorum. — 10. Ad hanc præscriptionem requiritur bona fides. — 11. Sufficit bona fides, etiamsi sit sine titulo. — 12. Dominus directus contra Vassallum præscribere potest, ut propria, et Allodialis res Vassalli evadat Feudalis. — 13. Ita etiam Vassallus contra Dominum directum præscribere potest, ut ex re Feudali fiat allodialis Vassalli. — 14. Feudum acquiritur etiam successione. *Remissive*. — 15. Feudum, ob quatuor præsertim causas, amitti ac finiri potest, scilicet primo ob malam alienationem, secundo ob non petitam investituram, tertio ob rem refutatam feudalem, quarto ob commissam feloniam. — 16. Primo Vassallus Feudum amittit, si illud absque Domini consensu alienet in casibus, in quibus consensus requiritur. — 17. Secundo amittitur Feudum, si contingente mutatione, sive ex parte Domini, sive ex Parte Vassalli ob mortem, vel alium casum, intra annum et diem de novo non petitur Investitura. — 18. Ut ob neglectam Investituræ renovationem Feudum amittatur, necesse est, quod dolose, vel culpabiliter negligatur. — 19. Hæc renovatio investituræ non est in usu in statu Mediolani. — 20. Tertio amittitur Feudum per refutationem, seu renunciationem, seu resignationem. — 21. Feudum etiam absque consensu Domini licite, et valide resignari potest in proximè successurum. — 22. Extraneo nequit absque consensu Domini renunciari. — 23. Resignatio, seu Refutatio Feudi antiqui cum consensu Domini facta Extraneo, seu etiam ipsi Domino tenet solum quandiu talis Vassallus resignans vivit; eo autem mortuo, redit ad proximios agnatos æque ac si non resignasset. — 24. Quarto amittitur Feudum ob commissam, et quid sit feloniam. — 25. Ad quos autem revertatur, an ad Dominum, vel Agnatos Vassalli Feudum amissum ob aliquam ex supradictis causis. *Remissive*. — 26. Assignatur jus competens Domino directo Feudi. — 27. Assignantur obligationes Domini di-